

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.188/2024/4-II. szám

A felperes:

felperes neve Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Ádám Beáta ügyvéd, cím)

Az alperes:

alperes neve (alperes lakcíme)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Nagy S. Tibor ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Vezetői felelősség megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának a száma:

Gyulai Törvényszék 5.P.20.167/2022/54/II.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 5.P.20.167/2022/55.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és 2 519 091 (kettőmillió-ötszáztizenkilencezer-kilencvenegy) forintra leszállítja azt az összeget, amelyben a hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat.

Az alperes által a felperesnek fizetendő perköltség összegét 709 300 (hétszázkilencezer-háromszáz) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 108 143 (száznolcezer-száznegyvenhárom) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az alperes az általa, a feleket az ügyben megillető tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett 17 280 (tizenhétezer-kettőszáznolcvan) forint fellebbezési eljárási illeték viselésére köteles, és a többletként megfizetett 48 000 (negyvennyolcezer) forint eljárási illeték visszaigénylésére jogosult.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A B... Kft. „f. a.” (a továbbiakban: adós) 2008. május 27. napján alakult, amely gazdálkodó szervezetnek a felperes 2014. november 24. napjától, az alperes 2015. február 5. napjától tagja. Az adós ügyvezetője 2015. június 1. napja óta az alperes.

[2] A felperes és az adós között 2014. november 24. napján kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a felperes az adósnak 5 000 000 forint kölcsönt nyújtott évi 7,5% ügyleti kamat kikötése mellett. A kölcsön lejáratát 2015. december 31. napjában határozták meg.

[3] A kölcsön visszafizetésének elmulasztására alapítottna a felperes 2020. szeptember 4. napján felszámolási eljárást kezdeményezett az adóssal szemben, amely alapján a Gyulai Törvényszék 16.Fpk..../2020/7. számú végzésével az adós felszámolását elrendelte. A felszámolás kezdő időpontja 2020. november 11. napja.

[4] Az adós 2015., 2016., 2017., 2018. és 2019. évekre vonatkozóan eleget tett a beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének, valamint az alperes a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 31. §-ában foglalt kötelezettségeit teljesítette.

[5] Az adós 2019. évre közzétett beszámolója szerint 326 000 forint árbevétele keletkezett, kötelezettségeinek összege 8 021 000 forint, míg tárgyi eszközök összege 18 000 forint, a forgóeszközök összege 49 936 000 forint, amely 15 831 000 forint pénzeszközből és 34 150 000 forint követelésből áll. Ez utóbbiból 17 330 000 forint az A... Kft.-vel szembeni követelés, amely gazdasági társaság 2019. július 1. napjával felszámolás alá került, majd annak eredményeként az illetékes bíróság 2020. augusztus 14. napján megszüntette. A nyilvántartott követelés többi része a 2015. évben törölt C... Kft.-vel és az E... Kft.-vel szembeni követelés, amely utóbbi alapbizonylata hiányzott.

[6] Az alperes 2019. évben saját részére egyéb szolgáltatás (ügyvezető tanácsadás) jogcímén 4 800 000 forintot, személyi jellegű egyéb kifizetés (saját gépjárműhasználat költsége) 4 596 368 forintot fizetett ki az adós pénztárából, amely 2020. január 5. napján került könyvelésre, és abból 3 270 763 forint a ...-... forgalmi rendszámú Suzuki típusú gépjármű 2019. év használatára kimutatott költség. A kifizetések a 2019. évi beszámolóhoz kapcsolódó mérlegben és eredménykimutatásban, valamint a kiegészítő mellékletben nem jelentek meg, és ilyen összeg erejéig a mérlegbeszámolóban feltüntetett pénzeszköz ténylegesen nem állt rendelkezésre 2019. december 31 napján.

[7] A járási hivatal neve Járási Hivatal és az adós között 2020. március 12. napján hatósági szerződés jött létre, amely alapján az adós 2020. március 20. napjától a járási hivatal által közvetített nyilvántartott álláskereső foglalkoztatása kapcsán hat hónapig a munkabéréhez és a szociális hozzájárulási adóhoz legfeljebb 100% hozzájárulást nyújtott. A támogatás összege – a hatósági szerződés módosítása után – 1 517 923 forint volt, amely személy 1 neve 1 777 273 forint összegű munkabérének megfizetésére került felhasználásra.

[8] Az alperes saját részére 2020. június 10. és október 10. napja között bérköltség címén összesen 942 686 forintot, 2020. október 31. napján tanácsadói díj jogcímén 2 519 091 forintot fizetett ki az adós pénzeszközéből. Az adós a bérek járulékaire az adóhatóságnak 532 448 forintot fizetett meg.

[9] Az adós 2020. november 10. napjára készült tevékenységzáró mérlege szerint a forgóeszközök összege 21 142 000 forint, amelyből 10 000 forint a pénzeszköz, míg a további összeg követelés, amellyel szemben a kötelezettségek összege 8 166 000 forint. A felszámoló 17 330 000 forint összegű követelést a kötelezett cégjegyzékből való törlése miatt kivezetett, további összesen 3 200 000 forint követelést törölt azt alátámasztó okirat hiányában, míg 324 000 forint összegű, bizonytalan megterülésű követelés értékesítését kísérelte meg.

[10] A felszámolási eljárásban a felperes 7 149 716 forint összegű hitelezői igényét a felszámoló nyilvántartásba vette, majd a felperes kérelmére 2021. január 5. napján kelt nyilatkozatában a Cstv. 46. § (8) bekezdése és a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a

továbbiakban: Számv. tv.) 3. § (4) bekezdés 10. pont c) alpontja szerinti behajthatatlansági igazolást kiadta. Ezt követően a felszámoló a felperesnek a felszámolási eljárás kezdeményezésével kapcsolatban felmerült költségeit tartja nyilván hitelezői igényként, 167 536 forint összegben.

[11] A Gyulai Törvényszék 16.Fpk..../2020/58. számú végzésével elrendelte az adós megszüntetését és a nyilvántartásból való törlését, egyben a felszámolási eljárást befejezetté nyilvánította. Megállapította, hogy 5 000 forintot meghaladóan a felszámolási költségek és a hitelezői igények kielégítésére rendelkezésre álló további fedezet nincs.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[12] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el a vezetői feladatait az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona 49 954 000 forinttal csökkent, valamint a felperes 7 149 717 forint követelésének teljes kielégítése meghiúsulhat.

[13] Az elsőfokú bíróság 5.P.20.053/2021/30/II. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el a vezetői feladatait az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezése után, és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona 15 821 000 forinttal csökkent és a felperes 7 149 716 forint hitelezői igényének a kielégítése meghiúsulhat, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.202/2022/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését – az elsőfokú perkoltségre és illetékre is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Kifejtette, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztének és a felszámolás kezdő időpontjáig való folyamatos fennálltának megítélése szakkérdés, és a másodfokú bíróság anyagi pervezetés alapján a felperes pedig bejelentette, hogy kéri szakértő kirendelését és a szakértő díjának előlegezését vállalja. Rámutatott továbbá, a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésének alkalmazhatósága hiányában nem elegendő általánosságban hivatkozni a hitelezői érdeket sértő magatartásra, amely vagyonsökkenést okozott vagy a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítését meghiúsíthatja, hanem konkrétan meg kell jelölni az ilyen magatartásokat. A felperesnek ezért elő kell adnia, hogy mikor, milyen összeget és milyen módon használt fel az alperes. Az érdemi tárgyalási szaktól megismétlendő eljárásra előírta, hogy elsőként az anyagi pervezetés körében kell a felperest felhívni a hitelezői érdekeket sértő konkrét alperesi magatartások megjelölésére. Ezt követően a felperes bizonyítási indítványa alapján szakértő bevonásával kell vizsgálni a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, és az ezt követően kifejtett vezetői magatartások vizsgálhatók, amely kapcsán kell értékelni azt az alperesi állítást, miszerint létrejött megállapodás arra vonatkozóan, hogy a felperes nem fogja visszakövetelni a kölcsönt.

[14] A megismételt eljárásban a felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el a

vezetői feladatait az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után, és ezzel okozati összefüggésben a felperes 7 149 717 forint követelésének teljes kielégítése megghiúsulhat. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el a vezetői feladatait az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után, és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona 15 821 000 forinttal csökkent. Érvényesíteni kívánt jogként a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdését jelölte meg. Hivatkozott arra, a beszámoló közzétételi kötelezettségét és a felszámoló részére történő iratátadási kötelezettségét az alperes nem teljesítette, ezért neki kell bizonyítania, hogy vezető tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet.

[15] Állította, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2019. december 31. napján bekövetkezett. Ebben az időpontban ugyanis a mérleg valótlan adataival szemben az adósnak csupán 6 434 632 forint pénzeszköze volt, mivel az alperes 2019. évben 9 396 368 forintot fizetett ki saját magának az adós pénztárából tanácsadás és gépjármű használat jogcímén. A 2019. évi mérlegben kimutatott 19 533 000 forint összegű követelés pedig behajthatatlan volt, az a mérlegben nem is szerepelhetett volna, ezért 2019. december 31. napján nem volt az adósnak olyan összegű pénzeszköze, amely elegendő lett volna a kötelezettségei fedezetére. Az alperes hitelezői érdeket sértő magatartásának azt tekintette, hogy 2019. és 2020. évben gépjármű használat címén összesen 5 913 819 forintot, míg 2020. évben munkabérre 942 686 forintot és tanácsadás címén 2 519 091 forintot vett fel, a követeléseket nem hajtotta be, valamint személy 1 neve-vel munkaszerződést kötött és a részére munkabért fizetett ki. Álláspontja szerint ezekkel a magatartásokkal áll összefüggésben 7 149 717 forint összegű követelésének teljes kielégítése megghiúsulása, valamint az adós vagyonának 15 821 000 forint összegű csökkenése.

[16] Az alperes védekezése kapcsán kitért arra, nem volt olyan megállapodás, miszerint lemondott volna az adóssal szembeni kölcsön követeléséről.

[17] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta azt a felperesi állítást, hogy a felszámolónak nem adta át a Cstv. 31. §-a szerinti iratokat és a tevékenységzáró mérleget, mint ahogyan azt is, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezett. Előadta, a felperessel szóban megállapodtak arról, hogy az 5 000 000 forint összegű kölcsön visszafizetését nem fogja követelni. Utalt arra, a felperes kölcsönszerződésből eredő követelése a per megindításakor elévült. Érvélése szerint a bérköltség, tanácsadói díj és a gépjármű használat költsége a hitelezői érdekekkel nem volt ellentétes, ezek okszerűen merültek fel. Lényegesnek tartotta, az ügyvezetői tisztséget megbízási jogviszonyban látta el, amely főszabály szerint visszterhes jellegű, és az ingyenességben nem volt megállapodás.

Az elsőfokú ítélet

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el a vezetői feladatait az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után, és ezzel okozati összefüggésben a felperes hitelezői igényéből 6 918 897 forint kielégítése megghiúsulhat. Ezt meghaladóan a keresetet

elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2 168 106 forint perköltséget.

[19] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét vizsgálva az igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy a 2019. évi beszámoló mérlege és eredmény kimutatása, valamint kiegészítő mellékletei nem tartalmazzák ezen évet terhelő költségként a főkönyvben 2020. évben rögzített 9 396 368 forint összegű kifizetéseket. Ezek csupán a felszámolást megelőző tevékenységzáró mérlegben jelentek meg, amely nem felelt meg a Számv. tv 15. § (2) bekezdésében meghatározott azon számviteli elvnek, miszerint az adott üzleti évhez tartozó minden gazdasági eseményt az adott évben kell elkönyvelni. Ezért a 2019. évre készült mérlegbeszámolóban feltüntetett pénzeszközök összegét csökkentette az ebben az évben az alperes által felvett összesen 9 396 368 forinttal, és az adós likvid vagyonát 2019. december 31. napján ténylegesen legfeljebb 6 434 632 forintnak tekintette, amely nem nyújt fedezetet az adós 8 021 000 forint összegű rövid lejáratú kötelezettségére. Utalt arra, az adós nyilvántartott követeléseit nyilvánvalóan behajthatatlanok voltak, így azok nem képezhettek likvid vagyont. Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a követelést a 2019. évi mérlegben számviteli szempontból megalapozottan tüntette-e fel az adós, mivel az évekkal korábban behajthatatlanná vált követelés a rövid lejáratú kötelezettségek teljesítésére eleve alkalmatlan volt. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2019. december 31. napján bekövetkezett, figyelemmel arra is, hogy az alperes tudta vagy tudnia kellett, hogy a valóltan adatokkal közzétett mérlegbeszámolóval szemben ténylegesen az adós likvid vagyona kevesebb az adós likvid pénzeszközeinek a saját maga részére való kifizetésével. Megjegyezte, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte szempontjából nem a felhasználás jogellenességének van jelentősége, hanem annak, hogy a költsékezés a valóság elvét sértve nem jelent meg a 2019. évi mérlegben.

[20] Nem fogadta el az alperesnek azt az állítását, miszerint a felperessel az adós megállapodott volna a tartozás elengedésében. A felszámolási ügyben eljáró bíróság ugyanis a fizetéseképtelenség megállapítása során már állást foglalt az adós és a hitelező jogviszonyáról, így a tartozásnak a fizetéseképtelenség megállapításakor fennálltáról. A tartozás fennálltát támasztja alá továbbá, hogy az adós azt a könyveiben mindvégig nyilvántartotta, holott nem lett volna akadálya a kötelezettség kivezetésének a kölcsön elengedésére vonatkozó megállapodás esetében. A könyvelő által adott tanács pedig ellentétes a mérlegvalóság számviteli elvével. Egyebekben a tartozás kivezetéséhez az alperes mint az adós számviteli politikáért felelős ügyvezetője bocsáthatta volna rendelkezésre, amelynek elmaradása arra utal, hogy a követelés fennálltát nem vitatta. Kitért arra, az alperes mint az adós törvényes képviselője a felszámolási eljárás során nem hivatkozott arra, hogy a tartozás elengedésében a felperes és az adós megállapodtak, és a felszámolást elrendelő végzéssel szemben fellebbezést sem terjesztett elő. Megjegyezte, a tartozás elengedésére vonatkozó esetleges szóbeli szerződés nem is lenne alkalmas a követelés megszűnésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:188. § (2) bekezdésében megkövetelt taggyűlési jóváhagyás nélkül. Taggyűlési határozat hiányában szükségtelennek tartotta tanú 1 neve tanúkénti meghallgatását.

[21] Nem találta alkalmasnak a beszámítás megalapozására más tartozások harmadik személyek általi átvállalására való hivatkozást, mivel azt az alperes nem állította, hogy az adós lett volna olyan követelése a felperessel szemben, amelyet beszámítva a felperes követelése megszűnt. Alaptalannak tartotta az alperes elévülési kifogását is, mivel a pernek

nem az a tárgya, hogy a szerződés szerint az adósnak vissza kell fizetnie a felperes részére a tartozást, hanem az, hogy az adós fizetéseképtelensége következtében az alperesnek a vezetői felelőssége alapján helyt kell állnia a felperessel szemben. Ez pedig nem lehet hamarabb esedékes, mint ahogy az adós felszámolása elindul.

[22] Az alperes 2020. évben tanúsított magatartásának vizsgálata kapcsán rögzítette, az elvárható magatartás az lett volna, hogy a rendelkezésre álló likvid vagyont a hitelezők, így a felperes követeléseinek kielégítésére fordítja, vagy egyéb módon az adós érdekében eljárva használja fel. Megállapította, személy 1 neve foglalkoztatásának tényét és az ezzel összefüggő támogatási szerződés megkötését okiratok igazolják, továbbá a felperes a foglalkoztatást illetően konkrét hitelezői érdekeket sértő magatartást nem jelölt meg és erre vonatkozó adat a perben nem merült fel. Ezért úgy ítélte, hogy személy 1 neve részére munkabér kifizetése és a közterhek teljesítése az adós működése körében és érdekében eljárva történt, az nem volt olyan hitelezői érdekekkel ellentétes magatartás, amely a hitelezői követelés kielégítésének megghiúsulásához vezetett volna.

[23] Megállapította ugyanakkor, hogy az alperes jogosulatlanul fizetett magának munkabért és tanácsadói díjat, ugyanis nincs arra adat, hogy az alperes az adósnál kezdeményezte volna taggyűlés összehívását a megbízási díjról való rendelkezés érdekében. Ezért az alperes és a felperes között nem volt a megbízási díjra vonatkozó megállapodás, a díj mértékére vonatkozó egybehangzó szerződéses nyilatkozat megtételét az alperes sem állította. Ezek miatt az alperes részére teljesített személyi kifizetésnek és tanácsadói díjnak nem volt jogalapja. Ezen összegeknek a hitelezői követelés kielégítése helyett történő teljesítésével az alperes megghiúsította 3 648 134 forint erejéig a hitelezők kielégítését.

[24] Az alperes által felvett gépjármű költségtérítés kifizetést érintően kifejtette, az alperes által ezzel összefüggésben becsatolt okiratok nem felelnek meg a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. számú melléklet IV. pontjában és az 5. számú melléklet II/7. pontjában és a Számv. tv. 79. § (3) bekezdésében foglaltaknak, mivel nem állapítható meg a gépjármű tulajdonosának személye. Ezt a hiányosságot ugyan pótolhatónak tartotta, azonban a kiküldetési rendelvevényeket még az alperes sem írta alá, és a költségek felmerülése is más évben történt. A kiküldetési rendelvevények aláírásának hiányában nem tartotta azokat alkalmasnak az utazások teljesítésének bizonyítására. Rámutatott, a ...-... forgalmi rendszámú gépjármű a vonatkozásában 3 270 763 forintos költségre készített kimutatás szerint 2019. évben 100 352 km-t tett meg, azonban a Jármű Szolgáltatási Platform adatai alapján 2018. április 5. napján és 2020. március 20. napján rögzített két óraállás között összesen 23 312 km-t tett meg. Ellentmondásosnak ítélte, hogy a kiküldetési rendelvevényeken az alperes üzemanyag költséget és értékcsökkenést is elszámolt, míg az utóbbit a könyvelő által készített alapbizonylat nem tartalmazza, valamint az egyes hónapokra lebontva számol az aktuális hónapra irányadó NAV benzinárral, és nem utal arra, hogy az alapbizonylat háttérben 2015. és 2019. év közötti ténylegesen felmerült költségek állnának. Eltérő az alapbizonylatban és a kiküldetési rendelvevényeken feltüntetett üzemanyag norma mértéke is. Ezeket az ellentmondások az alperes személyes meghallgatásával sem voltak feloldhatók, mert az alperes elzárkózott a kérdésekre való választól. Mellőzte az alperes által a gépjármű használatával összefüggésben megjelölt tanúk meghallgatását, mivel a gépjármű költségtérítés korábbi kifizetésének hiányában a beszámolókat kellett volna helyesbíteni, nem pedig a 2019. évi mérlegben hamis, a valóságban meg nem történt gazdasági eseményeket feltüntetni. Ezáltal a kifizetés alapbizonylatán hamis futásteljesítményt feltüntetve, 3 270 763

forint gépjármű költségtérítés felvételével ilyen összegben az alperes a hitelezői igények kielégítését megghiúsította.

[25] Az alperesnek a szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeit illetően kiemelte, azok értékelhető érvelést nem tartalmaznak és logikailag nem lehet egyszerre igaz, hogy a mérlegbeszámolók megfelelnek a számviteli szabályoknak és nem tükrözik megfelelően az adott gazdasági év eseményeit. Nem vonja továbbá kétségbe érdemben a szakvélemény megállapításait az a tény, hogy az adós felszámolási eljárása a felszámoló általi perindítás vagy feljelentés nélkül történt. A felszámoló által indított, vezetői felelősség érvényesítésére irányuló pernek nem lett volna értelme, hiszen azt a hitelező megindította. A vezetői felelősség Cstv. 33/A. §-ában meghatározott tényállásának megvalósulása pedig független a vezető esetleges büntetőjogi felelősségétől.

[26] Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes megghiúsította 6 918 897 forint erejéig a felperes hitelezői igényének kielégítését. Miután az elsődleges kereseti kérelem alapján megállapíthatónak találta az alperes vezetői felelősségét, a másodlagos keresetet nem bírálta el.

[27] A felperes részére járó perköltség meghatározásakor figyelembe vette az általa megfizetett 36 000 forint illetéket, 673 300 forint előlegezett szakértői díjat, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján felszámított 1 270 000 forint összegű ügyvédi munkadíjat, az ítéltábla hatályon kívül helyező végzéseiben megállapított 100 000 forint és 25 400 forint összegű perköltséget, valamint két tárgyaláson való megjelenéssel összefüggésben érvényesített útiköltséget. A felperest pedig teljes egészében pernyertesnek tekintette, mivel az alperes felelősségét a hitelezői igény megtérülésének megghiúsulásában megállapította.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[28] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Esetleges pervesztessége esetén kérte továbbá a perköltség mérséklését, mivel az ügyvédi munkadíjat eltúlzottnak tartotta.

[29] Hivatkozott arra, az ügyvezetői tisztséget megbízási jogviszonyban látta el, és a Ptk. 6:272. §-a szerint megbízási díj megfizetésére köteles a megbízó, míg a Ptk. 6:276. § (1) bekezdése alapján a megbízott díjazásra akkor is jogosult, ha az eljárása nem vezetett eredményre. A Ptk. rendelkezései szerint tehát főszabályként a megbízást ellenérték fejében végzi a megbízott. A felek között pedig nem volt arra vonatkozó megállapodás, hogy az alperes ingyenesen látja el az ügyvezetői tisztséget, hanem a valóságban az alperes 2018-ig nem kapott díjat az ügyvezetői feladatok ellátásáért. Az ügyvezetői díjként, tanácsadási díjként és gépjárműköltség címén kifizetett összegek így nem jogalap nélküliek és azok nem tekinthetők eltúlzottnak.

[30] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperes tagi kölcsön követelése beszámítás útján történő megszűnésének bizonyítására nem hallgatta meg tanúként tanú 1 nevet, amely a korábbi elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzés iránymutatása szerint sem lett volna mellőzhető. Megismételte a felperes követelésére vonatkozóan állított megállapodással kapcsolatban az elsőfokú eljárásban előadottakat. Nem tartotta az ilyen megállapodáshoz szükségesnek a taggyűlés jóváhagyását, mivel az az alperes és a felperes között jött létre, nem pedig az adós és a felperes között, míg tartalmát tekintve ez a felperes joglemondó nyilatkozata volt, amelynek érvényességéhez írásbeliség nem szükséges. Állította továbbá, a Ptk. 3:17. § (5) és (6) bekezdésére figyelemmel a szerződést jóváhagyó taggyűlési határozattal egyenértékűnek minősül, amennyiben a felperes ügyvezetője mint az adós egyik tagjának képviselője és az alperes mint az adós másik tagja jelen van.

[31] Megítélése szerint a felszámolási eljárást befejező végzésben foglaltak és az adós 324 000 forint összegű rövid lejáratú kölcsön követelésével összefüggésben indult büntetőeljárás megszüntetése alátámasztja, hogy az adós könyvelését az alperes szabályosan vezette és nem tanúsított a hitelezői érdekeket sértő cselekményt.

[32] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét vitatva kiemelte, az A... Kft. felszámolása 2020. augusztus 14. napján fejeződött be, tehát ekkor vált biztossá, hogy tartozását az adós felé nem tudja megfizetni. Ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet csak 2020. augusztus 14. napját követően következhetett be. személy 1 neve munkabérének finanszírozására megkötött támogatási szerződés cáfolja a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét, mivel a támogatás feltétele volt, hogy az adós ne minősüljön nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak. Ennek kapcsán fellebbezéséhez csatolta a pályázati felhívást, amelyet figyelembe vehetőnek tartott, miután a támogatási szerződést már az eljárásban rendelkezésre bocsátotta. Vitatta a szakértőnek azt a megállapítását, hogy a beszámolóban a követelések nem szerepelhettek volna és a mérleg az adós vagyoni, pénzügyi helyzetéről valótlán képet mutat.

[33] Érvelése szerint a kiküldetési rendelvevények bizonyítják, hogy az adós képviseletében 2015. évtől a felszámolás kezdő időpontjáig pontosan mikor, honnan és hová, melyik gépjárművel, milyen célból utazott, hány kilométert tett meg és kivel tárgyalt. A kiküldetési rendelvevények aláírtak tekinthetők azáltal, hogy ezeket maga nyújtotta be az eljárás során. Az elsőfokú bíróságnak pedig a kiküldetési rendelvevények hitelességével kapcsolatos kételye esetén a tanúkat kellett volna meghallgatnia. Hangsúlyozta, nem állította, hogy egy év futásteljesítenye lenne 100 352 km a Suzuki típusú gépjármű esetében. A futásteljesítményből adódó kiadások házipénztárral való összevetése történt meg 2020. évben, amelyet alátámasztanak a 2015. és 2020. év közötti időszak főkönyvi kivonatai, amelyekben nincs kiadás elszámolva saját gépjármű használatként. A költségek házi pénztárral való ily módon történő összevetése hitelezői érdeket sértő magatartásként nem értékelhető, a költségek ugyanis a valóságban az adós működése körében merültek fel. Utalt arra, a felperes is az adós tagja, tehát a tagi kölcsön követelése nem élvezett elsőbbséget az alperesnek az ügyvezetői feladatok ellátásával kapcsolatban felmerült díj és gépjármű költség követelésével szemben. Hivatkozott arra, ügyvezetői tisztsége alatt az adós kintlévőségei folyamatosan csökkentek, az ügyvezetés során mindent megtett annak érdekében, hogy az adós hitelezői kielégítést nyerjenek. Nyilatkozott továbbá arról, hogy a szakértői véleménnyel kapcsolatban korábban előadottakat fenntartja.

[34] Véleménye szerint a tanúbizonyítás mellőzése és a szakértői véleményre tett észrevételekre való szakértői nyilatkozat mellőzésével az elsőfokú bíróság olyan lényeges eljárási szabálysértést vétett, amely miatt az elsőfokú eljárás megismétlésének van helye. Ennek hiányában kérte a mellőzött bizonyítás másodfokú eljárás során történő lefolytatását.

[35] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint anyagi jogi felülbírálatra nincs lehetőség, mivel az alperes nem jelölte meg fellebbezésében a felülbírálati jogkört és a fellebbezés a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 371. § (1) bekezdés d) pontjának sem felel meg. Nem tartotta eljárási szabálysértésnek a tanúk meghallgatásának mellőzését, mivel az alperes személyes meghallgatása során nem kívánt a bíróság kérdéseire válaszolni. A tanúk vallomása továbbá nem pótolja az alperes tényállítását, sem az állítólagos kölcsön elengedés, sem a gépkocsi használat elszámolása kapcsán. Új tény állításának tartotta, hogy az alperes által megjelölt megállapodás az alperes és a felperes között jött létre. Hivatkozott arra, az alperes nem támadta az elsőfokú ítélet [86], [88] és [89] bekezdésében foglaltakat, így 3 648 134 forint erejéig az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett.

Az ítéltábla döntésének indokai

[36] A fellebbezés részben alapos.

[37] Mindenekelőtt az ítéltábla a fellebbezési ellenkérelem kapcsán rámutat, az alperes fellebbezésének nem volt annak elbírálását akadályozó hiányossága. A Pp. 371. § (1) bekezdés c) pontja ugyanis 2021. január 1. napjától nem hatályos, így a fellebbezésben – a felperes álláspontjától eltérően – nem kell feltüntetni a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört. Az alperes fellebbezésében pedig jogszabályhely feltüntetésével és szöveges idézésével is megjelölte mind azon eljárási [Pp. 237. §, Pp. 265. § (1) bekezdés, Pp. 266. § és Pp. 279. § (1) bekezdés], mind azon anyagi [Cstv. 33/A. § (1) bekezdés, Ptk. 6:272. §, Ptk. 6:276. § (1) és (3) bekezdés, Ptk. 6:277. §] jogszabályokat, amelyekre fellebbezését alapította, és részletesen kifejtette fellebbezése indokait. Az érvelése szerint az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértésekre való hivatkozás mellett a másodfokú eljárásban a felelőssége kapcsán eltérő jogkövetkeztetés levonását is kérte, azaz fellebbezése az elsőfokú ítélet anyagi jog szempontú [Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont] felülbírálatára is irányult. Ezért a másodfokú eljárásban az elsőfokú ítélet anyagi jog felülbírálatára is lehetőség volt. Nem volt továbbá – a felperes álláspontjával szemben – az elsőfokú ítélet felelősséget megállapító rendelkezésének olyan része, amely fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett volna. Az alperes fellebbezésében az ítélet támadott rendelkezéseként feltüntette a felelősségét 6 918 897 forint erejéig megállapító döntést, és az indokolásából vitatott részként – egyebek mellett – az elsőfokú ítélet 86], [88] és [89] bekezdését is. Kifejtette továbbá, hogy az ügyvezetői tevékenységére tekintettel felvett díjazásnak van jogalapja. Emiatt a másodfokú eljárásban az elsőfokú ítéletnek a felelősség megállapítására vonatkozó rendelkezésének egésze felülbíráható és felülbírálandó volt.

[38] Előrebocsátja továbbá az ítéltábla az alperes fellebbezésének az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatai fenntartására irányuló hivatkozása kapcsán az alábbiakat. A másodfokú bíróság eljárása nem az elsőfokú eljárás megismétlése, a fellebbezésnek ezért

szükségszerű tartalmát képezik a Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontjában előírtak is, így azoknak az indokoknak a megjelölése, amely miatt a fél az elsőfokú ítélet megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését kéri. A másodfokú eljárás célja ugyanis az elsőfokú eljárásban esetlegesen elkövetett eljárási szabálysértésnek vagy az elsőfokú bíróság esetlegesen megalapozatlan vagy téves döntésének a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai közötti korrigálása. Ehhez a fellebbezésnek tartalmaznia kell konkrétan, hogy a fellebbező mit sérelmez, mit tart jogszabálysértőnek és milyen indokkal az elsőfokú eljárásban, illetve az elsőfokú bíróság döntésében. Nem elegendő ezért a fellebbezésben csupán visszautalni az elsőfokú eljárás során előterjesztett valamely beadvány tartalmára, vagy akként nyilatkozni, hogy a fellebbező az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait fenntartja (hasonlóan: BDT2021. 4397.) Következésképpen az elsőfokú eljárásban előadott, de a fellebbezésben külön meg nem jelölt hivatkozások a másodfokú eljárásban nem voltak vizsgálhatók.

[39] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[40] Ennek megfelelően a másodfokú eljárásban a fellebbezésben megjelölt, az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítékok, bizonyítási indítványok kapcsán a Pp. 369. § (1) bekezdése, valamint (3) bekezdés b) pontja szerinti felülbírálati jogkör, az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelése vonatkozásában a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkör, míg a perköltség esetében a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlására volt lehetőség.

[41] Elsőként az ítéltábla a fellebbezés kapcsán a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy vétett-e az elsőfokú bíróság olyan eljárási szabálysértést, amely miatt helye van az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasításának.

[42] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú eljárás megismétlésének szükségessé tevő eljárási szabálysértésként azt jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság egyes bizonyításokat mellőzött. Ennek sérelmezése az elsőfokú bíróságnak azt az értékelési tevékenységét támadta, amellyel arról döntött, hogy a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján mely bizonyítást rendeli el és folytatja le, végső soron pedig a megállapított tényeken alapuló következtetései helyességét vitatta. A Pp. 276. § (5) bekezdésében és a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése nem eljárási szabálysértés, az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezéséhez nem vezethet. A jogvita elbírálása szempontjából szükségtelennek értékelt bizonyítás mellőzéséről hozott elsőfokú döntést a másodfokú bíróság nem a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti eljárásjogi, hanem a Pp. 369. § (3) bekezdése szerinti anyagi jogi felülbírálat körében vizsgálhatja, az ennek megfelelő – az ítélet megváltoztatására irányuló – fellebbezési kérelem esetén. Amennyiben pedig a bizonyítás lefolytatása szükséges, úgy általában a bizonyítás másodfokú eljárásban történő kiegészítésének, az okiratok beszerzésének, a tanúk másodfokú eljárásban történő meghallgatásának sincs akadálya, ellenkező esetben pedig a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja

alapján történhet meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése (BDT 2023. 4671.). Miután az alperesek anyagi jogi felülbírálatot is lehetővé tevő tartalmú fellebbezési kérelmet is előterjesztettek, az ítéltábla az anyagi jogi felülbírálati jogkörében vizsgálta, hogy a perben releváns kérdések eldöntése igényli-e, és milyen körben a bizonyítás kiegészítését, szükséges-e az alperes által indítványozott bizonyítás elrendelése és lefolytatása.

[43] Ezt követően – az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény hiányában – az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés b) és c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében vizsgálta az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelését.

[44] A felperes látszólagos tárgyi keresethalmazatként eshetőleges viszonyban álló kereseti kérelmeket terjesztett elő, amelyek közül az elsődleges kérelmében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulata, míg a másodlagos kérelmében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének első fordulata szerint kérte megállapítani az alperes vezetői felelősségét, és mindkettő kereseti kérelmében ugyanazokat a magatartásokat jelölte meg hitelezői érdekeket sértőként a vezetői felelősség alapjául. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése esetében hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó, a vezető tisztségviselő felelőssége megállapításának alapjául több magatartás, és ezáltal több tényállás szolgálhat: a vezető vagyonszökkenést okozó, vagy az adósi vagyon aktív csökkenésén kívüli más, a hitelezők követelése teljes kielégítése megghiúsulását okozó magatartása. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szereplő felelősségi tényállás egyes alosztályai tehát a vezető tisztségviselő magatartásának eredménye alapján különböznek egymástól, amelyre tekintettel egy adott – hitelezői érdeket sértő – vezetői magatartás kizárólag egy alosztályra felelhet meg. Az elsőfokú bíróság a hitelezői érdekeket sértőnek ítélt magatartások miatt az alperes vezetői felelősségét 6 918 897 forint erejéig a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata szerint állapította meg. A felek fellebbezéssel nem támadták, hogy az elsőfokú bíróság által hitelezői érdekeket sértőnek tekintett magatartások a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének mely fordulatát valósíthatják meg. Ezért e körben az elsőfokú ítélet a Pp. 370. § (1) bekezdésére figyelemmel nem volt felülbíráható. A másodfokú eljárásban így azt kellett irányadónak tekinteni, hogy a felperes által megjelölt magatartások a hitelezői érdekeket sértő jellegük esetén a hitelezői követelés kielégítésének megghiúsulását okozhatják. Miután ugyanazon hitelezői érdekeket sértő magatartások nem valósíthatják meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének első fordulatát, a másodfokú eljárásban az alperes fellebbezése kapcsán kizárólag azt lehetett és kellett vizsgálni az alperes vezetői felelőssége kapcsán, hogy a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat-e hitelezői érdeket sértő vezetői magatartással összefüggésben.

[45] A Ptk. 3:118. §-a szerinti vezetői felelősséget tételesen kimondó és ezzel együtt alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti kereset kártérítési felelősség megállapítására irányul, amely alapján a károsultnak kell állítania és bizonyítania – a felszámolás speciális szabályait is figyelembe véve – az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét, és egy időpontot, amikor ez már fennállt, az ezt követően kifejtett jogellenes, a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó vezetői magatartást (vagy mulasztást), amellyel az adós társaság vagyona csökkent vagy a hitelezői követelések teljes kielégítését megghiúsíthatja, és az ezek közötti okozati összefüggést.

[46] Amennyiben a felperes a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint arra is hivatkozik – és igazolja –, hogy a vezető neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet beszámolója letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesítette a Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettségét, ez nem külön felelősségi szabály, ahogyan ezt a Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. számú döntésében is kifejtette, hanem a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésével együtt alkalmazandó. A Cstv. 33/A. § 2017. július 1. napjától hatályos (5) bekezdése a korábbi szabályozástól eltérően nem a hitelezői érdekek sérelmére vonatkozó törvényi vélelmet tartalmaz, hanem a szabályozás – tartalmában is eltérően – a bizonyítási kötelezettség fordulására vonatkozó szabályt ír elő (BDT2018. 3831).

[47] Erre tekintettel a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésére is alapított kereseti kérelem esetén – ha a felperes a vezető mulasztását (azaz a beszámolókészítési és letétbe helyezési kötelezettség, vagy Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettség teljesítésének mulasztását) állítja és igazolja – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt, a vezetői felelősség megállapítására vonatkozó tények tekintetében az alábbi két tényállási elemre a felperesnek csak tényállítást kell tennie:

– a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltára az alperes vezetői tisztségviselői jogviszonya alatt, konkrét időpont megjelölése nélkül,

– és vezető hitelezői érdekeket sértő magatartásra; konkrét vagyonsökkenést okozó vagy más nem vagyonsökkenésben megnyilvánuló, a hitelezők követelésének teljes kielégítését megghiúsító károkozó magatartás megjelölése nélkül. Ilyenkor nem a Cstv. 31. §-ba foglaltak szerinti mulasztás a hitelezői érdeket sértő magatartás, hanem olyan más magatartás, amely az iratok hiánya miatt nem ismerhető meg. (Kúria Gfv.VII.30.188/2020/4. szám, Gfv.VI.30.198/2021/4. szám, Gfv.VI.30.325/2021/6. szám, Gfv.III.30.128/2024. szám).

[48] Az alperes mulasztásának következménye a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében a bizonyítási teher átfordulása órá, ezért a perben az alperesnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Mindaddig, amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított ténynek tekinteni, nevezetesen, hogy az adós fizetéseképtelen helyzetben volt a vezetői tisztség időtartama alatt és a feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám).

[49] Jelen esetben a felperes keresetét a Cstv. 33/A. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra alapította, arra hivatkozva, hogy az alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségének nem tett eleget, amelyet az alperes ellenkérelmében vitatott. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes e jogszabályi kötelezettségét teljesítette, amelyet a felperes fellebbezéssel nem támadott, ezért – ahogyan azt elsőfokú bíróság is rögzítette – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti tényállási elemek állítása és fennálltának bizonyítása a felperes bizonyítási érdekébe tartozott.

[50] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség feltételei körében elsőként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját kell vizsgálni. Ez az az időpont a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése értelmében, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet

vezetői előre látták, vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látniuk kellett, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Ennek fennállása alatt a vezető tisztségviselőnek a hitelezői érdekeket szolgálva kell gazdálkodnia. Ez a kötelező gazdálkodási elv addig áll fenn, amíg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet (BH2014. 188).

[51] A fenyegető fizetéseképtelenség nem azonos a Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenséggel. Ez utóbbi pénzforgalmi szemléleten alapul: ha az ott szabályozott bármely feltétel megvalósul, akkor az adós, függetlenül a fizetési szándékától, képességétől, tényleges vagyonától, fizetéseképtelenségnek minősül, ellene felszámolási eljárás indítható. Fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van-e az adós olyan tartozása, amely alapján a Cstv. 27. § (2) bekezdése értelmében – erre irányuló kérelem esetén – fizetéseképtelenségnek minősül, hanem lényeges az, hogy az adós a tartozását esedékességkor képes-e megfizetni. Ha igen, de egyéb – például gazdasági, stb. – okból nem akarja a kötelezettség kiegyenlítését, a fenyegető fizetéseképtelenség nem áll fenn, ebben az esetben ellene felszámolási eljárás kezdeményezhető. Ha azonban a tartozás megfizetésére az esedékességkor nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség, és ha ezt a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy észszerűen előre láthatták, ettől az időponttól kezdve a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint – a felszámolás megindításától, mint feltételtől függően – beáll a felelősségük a hitelezőkkel szemben. A tartozás esedékességkor történő kielégítésének „képessége” likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, ha az adós teljes vagyona – készpénzzé konvertálása esetén – egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A hangsúly evonatkozásban az esedékességkor történő kielégítésen van, az adós képviselőinek folyamatosan figyelemmel kell tehát követniük a cég esedékes, lejárt tartozásait, és a cash flow kimutatást. A vezető döntési szabadsága kiterjed arra, hogy a lejárt tartozásokat milyen sorrendben elégíti ki, nincs olyan jogszabályi előírás, amely meghatározná, hogy a még fizetéseképtelenségnek nem nyilvánított adós tartozásai rendezése során milyen sorrendet kell követnie (BDT 2013/3/47., Ítéltáblai Határozatok 2013/1/3. számú döntés).

[52] A szubjektív feltétel esetén azt kell vizsgálni, hogy az objektív feltétel bekövetkezéséről történő tudomásszerzés egy ilyen tisztséget ellátó személytől kellő gondosság tanúsítása esetén elvárható-e.

[53] A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjaként 2019. december 31. napját jelölte meg, amelyet az elsőfokú bíróság elfogadott, mivel ebben az időpontban az adós nem rendelkezett olyan likvid vagyonnal, amely a mérlegben feltüntetett rövid lejáratú kötelezettség kielégítésére alkalmas lett volna. Az alperes ellenkérelmében és fellebbezésében is vitatta, hogy az adós a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

[54] Az alperes álláspontja alátámasztására fellebbezésében okirati bizonyítékként rendelkezésre bocsátotta az adós munkavállalójának munkabérével összefüggő támogatási szerződésre kiírt pályázati felhívást. A másodfokú eljárásban azonban a Pp. 373. § (3) bekezdésének második mondata értelmében akkor terjeszthető elő új bizonyítási indítvány, illetve bocsátható rendelkezésre további bizonyítási eszköz, ha az a Pp. 373. § (2) bekezdése szerint állítható új tény bizonyítására, vagy a kereset, ellenkérelem alapjául korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az önhibáján kívüli okból az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a tudomására vagy keletkezett. Ezeket a feltételeket –

az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben – akkor is vizsgálni kell, amennyiben az adott tényről érintően a fél korábban bocsátott rendelkezésre okirati bizonyítékot. A csatolt okirat az elsőfokú végzés meghozatalát megelőzően keletkezett, és arról az alperesnek mint az adós volt ügyvezetőjének tudomással kellett rendelkeznie. Ezért az a másodfokú eljárásban nem volt figyelembe vehető.

[55] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes 2019. évben felvett összesen 9 396 368 forintot, amely által az adós pénzeszköze 2019. december 31. napján a 2019. évi mérlegben feltüntetett 15 831 000 forinttal szemben 6 434 632 forint volt. Ezt a megállapítást a felek fellebbezéssel nem támadták, ezért ezek a Pp. 370. § (1) bekezdésére figyelemmel nem voltak felülbírálhatók. A másodfokú eljárásban így irányadónak kellett tekinteni azt, hogy az adósnak 2019. december 31. napján 6 434 632 forint pénzeszköze volt.

[56] A pénzeszköz mellett az adósnak a mérlege szerint 34 105 000 forint követelése volt, amelyet az elsőfokú bíróság nem talált likvid vagyonnak. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a követelésnek az adós tartozásának kielégítésére való alkalmasságának megítélése kapcsán nem annak van jelentősége, hogy azok a mérlegben szerepelhettek-e vagy sem. Nincs jelentősége ezért a jogvita mikénti elbírálása szempontjából a szakvélemény ezzel összefüggő megállapításának. A követeléseket illetően az alperes fellebbezésében az A... Kft.-vel szembeni követelés esetében hivatkozott arra, hogy a felszámolásának befejezésekor, 2020. augusztus 14. napján vált biztossá a megtérülésének hiánya. Az alperes ugyanakkor maga nyilatkozott arról, hogy a tartozás rendezését folyamatosan követelte annak kötelezettjétől, aki többször ígéretet tett a teljesítésre, de az nem történt meg (P.20.053/2021/6. számú beadvány 3. oldal 18. pont). Ebből pedig az következik, hogy ez a követelés már a kötelezettje felszámolási eljárásának befejezését megelőzően sem volt alkalmas arra, hogy abból az adós a vele szembeni követelést teljesíteni tudja. Nincs ezért jelentősége annak, hogy az A... Kft. felszámolása 2020. augusztus 14. napján fejeződött be, ugyanis már ezt megelőzően sem volt várható a követelés olyan időben való megtérülése, hogy az adós a kötelezettségeit teljesíteni tudja. Ezért – mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette – 2019. december 31. napján az adós likvid vagyona kizárólag 6 434 632 forint pénzeszköz volt, amely ezt követően nem növekedett és a 8 021 000 forint összegű rövid lejáratú kötelezettség fedezetére nem volt elegendő. Szükségtelen volt így a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte kapcsán a szakértő további nyilatkozattételre való felhívása.

[57] A kötelezettségek ezen összege magában foglalta a felperes 5 000 000 forint tőke összegű követelését is, amely esetében hivatkozott az alperes annak elengedésére, azaz – az adós felszámolója által hitelezői igényként nyilvántartásba vett – követelés fennálltának hiányára. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti per tárgyalását folytató bíróság azonban nem vizsgálhatja, hogy a felszámoló jogosan vette-e nyilvántartásba valamely hitelezői igényt, azaz a hitelező nyilvántartásba vett követelése a nyilvántartásba vételkor valóban fennállt-e. A Cstv. 34. § (2) bekezdése alapján a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. Így annak eldöntése, hogy egy adott követelés fennáll-e az adóssal szemben és az a hitelezőként fellépő személyt illeti-e meg, azaz a Cstv. 3. § (1) bekezdés c) pont cd) alpont szerinti, követelés fennállására vonatkozó törvényi feltétel megvalósul-e, kizárólag a felszámolóra tartozik. A felszámolónak az az intézkedése, amellyel a bejelentett követelést hitelezői igényként és azt bejelentő személyt hitelezőként nyilvántartásba veszi, a Cstv. 6. § (4) bekezdése szerinti személyek által a Cstv. 51. §-a alapján kifogással támadható meg, amelynek elbírálása – így végső soron a

követelés jogalapjának, összecszerűségének és a jogosult személyének a megállapítása – a felszámolási eljárást mint nemperes bírósági eljárást folytató bíróság hatáskörébe tartozik. A fentiekkel összhangban áll a felszámolás elrendelését követően a követelés érvényesítése iránti per, illetve egyéb eljárás indítását kizáró Cstv. 38. § (3) bekezdése is. Mindebből következően a felszámoló által nyilvántartásba vett – és az alperes mint az adós vezető tisztségviselője által benyújtott beszámolóban is feltüntetett – hitelezői követelés nyilvántartásba vételkor való fennállása, így a követelés jogosultjának a személye, a követelés jogcíme vagy összege a felszámolási eljárásból kívül más eljárásban, tehát hitelező által indított Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti perben sem vitatható, az a perbíróság által nem vizsgálható (Pécsi Ítéltábla Gpkf.IV.45.079/2024/3. számú végzése, közzétéve: BDT2024/11-12. szám; továbbá hasonlóan: BH2023. 101.). Nem volt ezért szükséges tanú 1 neve tanúként meghallgatása. Mindezek alapján megállapítható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének objektív időpontja 2019. december 31. napja.

[58] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének szubjektív feltétele szempontjából ugyanakkor jelentősége van annak, hogy a felperes mint az adós egyik tagja az általa nyújtott kölcsönt már több mint négy éve nem követelte vissza, annak ellenére, hogy a kölcsönszerződésben meghatározott visszafizetési határidő 2015. december 31. napján eltelt. Ennek ellenkezőjére a perben adat nem merült fel, azt a felperes sem állította, hogy követelte volna az adóstól a kölcsön visszafizetését a felszámolási eljárásához szükséges felszólítást megelőzően. A tagi kölcsön visszafizetésének hosszabb ideig tartó hiánya miatt pedig a felszámolás iránti kérelmet megelőző, a Cstv. 27. § (3) bekezdése szerinti felszólításig úgy tekinthette az alperes, hogy a tagi kölcsönt még a felperes részére nem kell visszafizetni. Ezt magába foglalja mint többen a kevesebbet az alperesnek a követelés elengedésére való hivatkozása, mivel annak tartalma az, hogy nem kívánja a jogosult aktuálisan a követelése érvényesítését, így az adósnak sem kell még teljesítenie. Ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet objektív feltételéről való tudomásszerzés a felszámolás iránti kérelem benyújtásával, azaz 2020. szeptember 4. napján megtörtént. Ebben az időpontban tehát az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének szubjektív időpontja is bekövetkezett. Ezáltal az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően, az ilyen helyzetben kifejtett vezetői magatartások értékelendők és figyelembe vehetők voltak a vezetői felelősség körében. A vezetői felelősség tárgyában ugyanakkor – az alábbiakban kifejtendőkre tekintettel – eltérő döntést az sem eredményezett volna, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének szubjektív időpontjaként is 2019. december 31. napja lett volna megállapítható.

[59] Az elsőfokú bíróság a hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulását okozó, hitelezői érdekeket sértő magatartásként a felperes által megjelöltek közül 3 648 134 forint munkabér és tanácsadó díj jogcímen, valamint a ...-... forgalmi rendszámú gépjármű esetében 2019. évre kimutatott 3 270 763 forint gépjármű használati költség címén történő kifizetését értékelte. Az elsőfokú végzéssel szemben a felperes fellebbezést nem terjesztett elő, ezért a Pp. 370. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú eljárásban más alperesi magatartás nem volt vizsgálható.

[60] Az eljárásban nem volt vitás, hogy az alperes ügyvezetői tisztségét megbízási jogviszonyban látta el. A Ptk. 6:272. §-a akként rendelkezik, hogy megbízási szerződés alapján a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátására, a megbízó a megbízási díj megfizetésére köteles. A Ptk. megbízási szerződést szabályozó XXXIX. Fejezetének utolsó szakasza, a Ptk. 6:630. §-a mondja ki, hogy e fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni

kell az olyan megbízási szerződésre, amely alapján a megbízó ellenszolgáltatás nyújtására nem köteles. A Ptk. a megbízó díjfizetési kötelezettségét valamennyi más visszterhes szerződéstípussal azonos módon a definícióban jeleníti meg, és az ingyenes alakzatról az általános szabályok végén rendelkeznek, előírva a visszterhes szabályok megfelelő alkalmazását és a megbízott költségeinek megtérítésének kötelezettségét. A megbízási szerződés tehát főszabály szerint visszterhes, így amennyiben a felek díjazásról nem állapodtak meg, a vélelem a megbízás visszterhessége mellett szól. Önmagában az ellenszolgáltatás mértéke meghatározásának hiánya nem jelenti azt, hogy a szerződés ingyenes lenne. A Ptk. 6:63. § (3) bekezdése szerint ugyanis ha a szerződés létrejött, de a felek az ellenszolgáltatás mértékét nem határozták meg egyértelműen, vagy ellenszolgáltatásként piaci árat kötöttek ki, a teljesítési helynek megfelelő piacon a teljesítési időben kialakult középárat kell megfizetni. Ezért az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben nem eredményezi a megbízási szerződés ingyenességét az, hogy nem volt a megbízási díj összegére vonatkozó megállapodás. A megbízási szerződés így abban az esteben ingyenes, ha a felek kifejezetten ebben állapodnak meg, erre vonatkozik a kölcsönös és egybehangzó akaratuk. A felperes pedig nem állította, hogy a megbízási szerződésben ingyenességet kötöttek volna ki, ennek alátámasztására nem elegendő, hogy az alperes 2019. évig megbízási díjat nem vett fel. Miután a felperes nem vitatta, hogy az alperes a vezetői tevékenységet ellátta, az alperest a díjazás megilleti, amelynek – pontatlanul munkabérként megjelölt – összege nem tekinthető eltúlzottnak, az a 2020. évre megállapított havi 210 600 forint összegű garantált bérminimummal [a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 367/2019. (XII. 30.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdés] egyező, és annak aránytalanságát a felperes sem állította az eljárásban. Ez pedig az adós működésével összefüggő olyan költség, amelynek kifizetése nem jelent a hitelezői érdekekkel ellentétes magatartást, figyelemmel arra is, hogy a 2020. június 10. és október 10. napja között esedékessé vált 942 686 forint és a hozzá kapcsolódó 186 357 forint közteher a külső hitelező követelésének a kielégítését nem veszélyeztette.

[61] Ettől eltérően azonban a 2020. október 31. napján felvett 2 519 091 forint összegű tanácsadói díj sem okiratokkal, sem összegszerűségében nem alátámasztott, ilyen tevékenységet a vezetői tisztségviselői feladatok ellátására irányuló jogviszonyban nem kell kifejtetni. Ennek alperes általi felvétele továbbá a felszámolás elrendelését követően történt, és a külső hitelező követelésének kielégítését is veszélyeztette, mivel a 2019. december 31. napján meglévő 6 434 632 forint pénzeszközből az egyéb kifizetések után csupán 143 442 forint maradt. Emiatt ezen összeg kifizetése hitelezői érdeket sértő magatartás, amellyel összefügg a hitelezői követelés kielégítésének megghiúsulása, mivel nem volt olyan más vagyona az adósnak, amelyből a hitelezők követelése teljesen megtérülhetett volna.

[62] Helytállón hivatkozott ugyanakkor az alperes fellebbezésében arra, hogy a ...-... forgalmi rendszámú gépjárműre 2019. évre kimutatott 3 270 763 forint összegű gépjármű költség kapcsán a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követő hitelezői érdeket sértő magatartás nem állapítható meg. Ezt az összeget mind a felperes, mind az alperes nyilatkozata szerint az alperes 2019. évben vette fel, és részét képezte azon összegnek, amelynek alperes által ebben az évben történt felvételét az elsőfokú ítélet tényként állapította meg. Ezt a tényt erre vonatkozó fellebbezés hiányában a másodfokú eljárásban irányadónak kellett tekinteni. A fenti összeg kifizetése így a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét megelőzően történt, így azt nem lehet hitelezői érdeket sértő magatartásként figyelembe venni. Az, hogy esetlegesen ez a vezetői magatartás vezetett a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztéhez, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése

szerinti felelősség esetében nem értékelhető. A 3 270 763 forint összegű gépjármű költséget illetően 2020. évben tehát csupán a könyvelésbeli elszámolás történt meg, amely hitelezői érdeket sértő magatartásnak nem tekinthető, az már ténylegesen az adós vagyoni helyzetét nem érintette. Emiatt szükségtelen volt a gépjárműhasználattal összefüggésben az alperes által indítványozott tanúbizonyítás lefolytatása.

[63] Mindezek alapján – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – 2 519 091 forint összeg erejéig állapítható meg az alperes vezetői felelőssége.

[64] Az ügy érdemét követően az ítéltábla az alperes által az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésével szemben előterjesztett fellebbezést vizsgálta.

[65] A felperes a felszámított ügyvédi munkadíjat a jogi képviselőjével létrejött megbízási szerződésre alapította, amelyre a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Díjrend.) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján lehetősége volt. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[66] A szerződésben megállapodott munkadíj bíróság általi mérséklése a szerződés tartalmának szabad meghatározása alapelvével szemben kivételes és ebből adódóan szűken értelmezendő. Az óradíj mértékére legfeljebb akkor terjedhet ki, ha az a piaci viszonyokkal és a józan ésszel (Alaptörvény 28. cikk) nyilvánvalóan ellentétes, kirívóan eltúlzott mértékű. Az aránytalanság vizsgálata az ügyvéd ténylegesen elvégzett tevékenységének és az ügyvédi munkadíjnak az egybevetése. A perhez kapcsolódó képviseleti tevékenység vizsgálata elsődlegesen tényeken, továbbá az egyedi jogvitában felmerült egyéb körülményeken alapulhat és a kifejtett ügyvédi tevékenység eljárásjogi szempontú konkrét értékelését jelenti. A vizsgálat objektív szempontja, hogy az ügyvéd tényleges perbeli tevékenysége a megbízási szerződésben általa vállalt kötelezettségnek megfelelt-e: a tárgyalásokon részt vett, a pervitelhez szükséges periratokat elkészítette, határidőket betartotta, azaz ügyfele jogi képviseletét az eljárási jognak megfelelően ellátta. Ezt a tárgyalási jegyzőkönyvek, a beadványok, azaz a konkrét periratok bizonyítják. Amennyiben az ügyvéd ezt a feladatát maradéktalanul ellátta (a tárgyalásokon részt vett, periratait határidőben benyújtotta, az ellenérdekű fél perirataira reagált) az objektív kritériumoknak megfelelt (Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. szám).

[67] A megbízási szerződés szerinti ügyvédi munkadíj aránytalanságának körében vizsgálni kell továbbá az elvégzett ügyvédi tevékenység időigényét, amelynél figyelembe veendő, hogy a képviselet szerződésszerű ellátásához időt kell fordítani egyfelől a tényállás felderítése érdekében a megbízó ügyféllel történő egyeztetésre, a releváns adatok összegyűjtésére, másfelől azok összevetésére, értékelésére, és ezek alapján a szakmai álláspont kialakítására, a beadványok megszerkesztésére. Mindezek teljesítéséhez szükségszerűen hozzátartozik a megbízott ügyvédi iroda munkájának szervezése is. Mérlegelni kell továbbá az ügy bonyolultságát, szakmai nehézségét, az ügyvéd által szerkesztett beadványok munkaigényességét, továbbá a végzett ügyvédi munkának a célszerű pervitelben és az ügy lényegretörő, észszerű időn belüli elbírálásában való közrehatását is.

[68] Jelen esetben a felperes látszólagos tárgyi keresethalmazatban álló kereseteket terjesztett elő, az alperessel szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti igényt érvényesítve, amely nem tekinthető egyszerű megítélésűnek. A keresetlevél és a módosításának elkészítése az igény tárgyra figyelemmel idő- és munkaigényes volt. Az eljárásban a felperes jogi képviselője az alperes ellenkérelmére részletes válasziratot, majd az alperes beadványaira további nyilatkozatokat terjesztett elő, amelyekhez át kellett tekinteni az alperes nagy terjedelmű, széles körű érvelésre kiterjedő ellenkérelmét, beadványait. Emellett a szakértői véleményre is észrevételt terjesztett elő. A felperes jogi képviselője továbbá az elsőfokú eljárás során az irodájának székhelyétől eltérő településen megtartott négy, összesen 4 óra 8 perc időtartamú tárgyaláson is részt vett. Lényeges az is, a munkadíj nem az ügyvéd nettó jövedelme, hanem abból finanszírozza a tevékenysége végzéséhez szükséges és indokolt összes kiadását (pl. kamarai díj, biztosítás, irodabérlet, rezsiköltség, alkalmazotti munkabér, eszközök vásárlása és pótlása). Mindezeket értékelve a felperes által megjelölt 25 óra arányban áll a kifejtett ügyvédi tevékenységgel, míg a 40 000 forint összegű óradíj kirívóan nem ellentétes a pici viszonyokkal és a józan ésszel. Ezért a megbízási szerződés alapján, annak megfelelően felszámított ügyvédi munkadíj mérséklése nem indokolt.

[69] Az alperes fellebbezése az ügy érdemét illetően részben eredményre vezetett, ezért vizsgálni kellett, hogy az miként érintette az elsőfokú perköltség felek általi viselését. A Cstv. 33/A. §-ában kialakított speciális, ún. kétlépcsős szabályozás azt biztosítja, hogy az első, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti perben megállapításra kerüljön a vezető tisztségviselők felelőssége és annak mértéke. A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása alapján azonban végleges marasztalásra csak akkor kerülhet sor, ha a fedezet hiányában az adós vagyonából valóban nem történik meg a hitelezői igények kielégítése. A vezető tisztségviselőkkel szemben csak a felszámolási eljárás befejezése után lehet marasztalás iránti igényt érvényesíteni. A megállapítási perben pernyertes felperes hitelező kizárólag a megállapítási perben hozott ítélet birtokában nem jogosult a vezető tisztségviselőkkel szemben a saját követelése teljesítését kérni, míg a felszámoló pernyertessége esetén sem tudja ily módon elérni, hogy a vezető tisztségviselők a felszámolási vagyonba befizessék a megállapított összeget. A felelősséget megállapító ítélet tehát csak azt a jogot biztosítja valamennyi hitelező számára, hogy a felszámolási eljárás befejezése után marasztalási keresetet nyújtson be a vezető tisztségviselőkkel szemben a ki nem elégített követelése összegének erejéig. Ezek alapján mondta ki az 1/2013. (II.28.) Polgári jogegységi határozat, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási perben a pertárgy értéke nem határozható meg. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározásakor kizárólag annak van jelentősége, hogy a bíróság az alperes vezetői felelősségét megállapítja-e vagy sem.

[70] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti perben ugyanezen szakasz (11) bekezdésében foglaltakra figyelemmel meg kell határozni a bíróságnak azt az összeget, amelyért a vezető tisztségviselő felelősséggel tartozik, mivel ez adja meg azt a keretet, amelyen belül a marasztalási perben a vezetővel szemben az igények érvényesíthetők. Ezért a megállapítási keresetnek a felelősség mértékére, míg az ítéletnek a felelősség mértékének megállapítására is ki kell terjednie. Ezt támasztja alá a Kúria Gfv.VII.30.544/2018/4. számú ítélete és a fenti jogegységi határozata is. Ezáltal az összecszerűségnek is meghatározó jelentősége van a vezetői felelősség szempontjából. Következésképpen a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározásakor nem hagyható figyelmen kívül az, ha a bíróság által a felelősség mértékeként megállapított összeg eltér a felperes keresetében megjelölt összegtől. A felperes tehát nem tekinthető teljes mértékben pernyertesnek abban az esetben,

ha a bíróság a vezetői felelősséget ugyan megállapítja, de kisebb mértékben, mint ahogyan azt a felperes keresetében kérte. A perköltség megtérítésére így főszabályként a Pp. 83. § (2) bekezdését kell alkalmazni, amely – az igény kártérítési jellegére [Ptk. 3:118. §] figyelemmel – ugyanezen szakasz (3) bekezdése alapján akkor mellőzhető, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak. Mindezek alapján a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározásakor abból kell kiindulni, hogy a keresetben megjelölt összeghez képest a bíróság milyen összegben állapította meg a felelősség mértékét. Amennyiben ugyanakkor egyes költségek kizárólag a vezetői felelősség olyan feltételét érintik, amelyek az adott ügyben az összecszerűséget önállóan nem befolyásolták, alkalmazható a Pp. 86. § (2) bekezdése, és az ilyen perköltség megtérítésére az alperes akkor is köteles, ha a bíróság a keresettől eltérő összegben állapítja meg a felelősség mértékét.

[71] Jelen esetben az elbírált elsődleges kereseti kérelemben megjelölt összegnek a 35%-a volt alapos, ugyanakkor a felek ügyvédi munkadíjból álló perköltségének a pernyertesség-pervesztesség arányához igazodó mértéke között számottevő eltérés nem volt, míg a fizetésektelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének objektív időpontja a felperes által előadottakkal egyezően volt megállapítható. Ezért a felperes által előlegezett elsőfokú eljárási illeték és szakértői díj megtérítésére az alperes köteles, míg ezt meghaladóan egyik fél sem köteles a perköltség megtérítésére.

[72] A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[73] Az alperes fellebbezése részben eredményre vezetett, a másodfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség aránya 64-36%, az alperesre nézve kedvezőbben. Ezen arányhoz igazodóan a Díjrend. 2. § (1) bekezdése alapján a megbízási szerződés szerint felszámított ügyvédi munkadíjból és útköltségből a felperes 82 577 forintra, míg az az ugyancsak megbízási szerződés alapján felszámított – általános forgalmi adóval növelt – ügyvédi munkadíjból és megfizetett fellebbezési eljárási illetékből az alperes 160 000 forintra tarthat igényt. A két összeg különbözete alapján a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a felperes 108 143 forint összegű másodfokú perköltséget köteles az alperesnek megfizetni.

[74] A feleket az ügyben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés v) pontja szerint megillető illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett 48 000 forint fellebbezési eljárási illetékből a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján az alperes terhén marad a pervesztessége arányának megfelelő összeg.

[75] A másodfokú eljárás az Itv. 51. § (1) bekezdése alapján illetékmentes, ezért a felperes az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja szerint az ismételt szükségtelenül megfizetett 48 000 forint eljárási illeték visszaigénylésére jogosult.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

Dr. Tolna András s.k

Dr. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

táblabíró

előadó bíró